Eva Pous, advocada dels CDR: «L'Audiència Nacional sempre es mou amb paràmetres polítics»

La lletrada d'Alerta Solidària denuncia vulneracions de drets en les detencions i lamenta que la presó provisional contra set persones es mantingui sense proves

L'advocada d'Alerta Solidària Eva Pous | Pere Fontanals

Eva Pous, advocada sabadellenca amb despatx a Manresa, treballa des de fa dies per aconseguir una informació que, per ara, només està a disposició de determinats mitjans de comunicació. És una de les cares d'Alerta Solidària, l'entitat que porta la defensa de diverses persones vinculades als CDR que el dilluns 23 de setembre van ser detingudes en una actuació de la Guàrdia Civil dictada per l'Audiència Nacional. Dels nou vinculats al que han anomenat "terrorisme secessionista", actualment set estan en presó provisional. Segons Pous, l'operació policial i judicial respon a una clara voluntat desmobilitzadora, apressada per la imminència de la sentència de l'1-O al Tribunal Suprem. Ni hi ha prou proves que acreditin terrorisme, assegura, ni el procediment es va realitzar legalment.

- La desinformació -o informació interessada- ha estat una tònica en aquest cas. Els advocats ja han tingut accés als atestats policials?

- No. De l'expedient no hem tingut accés a res, ni tan sols a les actes que nosaltres vam fer. És per això que, el que hem fet, ha estat demanar una suspensió de termini per fer el recurs d'apel·lació contra l'ordre de presó, perquè no ens donaven ni la gravació de la nostra pròpia compareixença.

- I ho poden fer, això? És una cosa que acostuma a passar?

- Nosaltres entenem que no. La llei és clara fins i tot en el moment en què tu demanes tenir accés a l'anomenada fitxa d'imputació, que inclou aquells elements on es fonamenta que una persona està sent investigada i en base a què, fins i tot, es demana la presó. De fet, l'article 503 de la llei d'enjudiciament criminal ho estableix de forma taxativa: les excepcions en l'exercici de dret han de ser contingudes, sempre; mai poden ser interpretatives. I això, aquí, no hi és.

- A banda del que ha transcendit, vostès coneixen exactament per quins delictes se'ls investiga?

- Judicialment sabem que se'ls imputa terrorisme, perquè en la lectura de drets, tant a comissaria com després d'una interlocutòria, són els càrrecs que apareixen. El que passa és que, en un Estat suposadament de dret, tu has de verificar els elements que et porten a atribuir un càrrec. Tu no em pots dir, per exemple, que estic acusada de robatori si no m'expliques que el dia concret que es va cometre el delicte se'm va veure al lloc dels fets i a l'hora que van succeir.

- Saben, doncs, de què se'ls acusa, però desconeixen amb què es fonamenta l'acusació.

- Exacte. A més, hi va haver una mica de biaix per part de la premsa que va crear confusió. I és que alguns mitjans van dir que el fiscal havia retirat uns càrrecs. Aquí, primer de tot, el que s'ha de tenir clar és que el fiscal no és ningú per atribuir o retirar càrrecs. Per retirar una cosa, prèviament s'ha d'haver imputat. I judicialment no es va fer, aquesta imputació. Sí que és cert, però, quan es va fer la compareixença a la presó, el fiscal no només va parlar de terrorisme. En aquest sentit, desconeixem si el jutjat ha decidit imputar altres càrrecs perquè tampoc s'ha fet l'exercici d'imputació a l'Audiència Nacional.

"L'Audiència Nacional és un dels tribunals que, quan s'arriba a Estrasburg, més condemnes ha tingut per vulneracions de drets"

- Un procediment, si més no, sorprenent...

- Potser el món està descobrint, ara, les irregularitats que es produeixen, però no hem de perdre de vista que l'Audiència Nacional sempre ha estat un tribunal que s'ha mogut amb paràmetres polítics. Les garanties que dona escassegen. I això, evidentment, ho hem de continuar denunciant, però no és un fet nou.

- Hi ha antecedents?

- Sí. Amb el cas Grande-Marlaska, per exemple. L'Audiència Nacional és un dels tribunals que, quan s'arriba a Estrasburg, més condemnes ha tingut per vulneracions de drets, ja sigui per no investigar situacions d'abusos per part de cossos policials o per vulneracions de drets fonamentals en el sí d'una investigació.

- A què atribueix que hi hagi set persones en presó provisional i dues -que teòricament també estan acusades de terrorisme- en llibertat (encara que sigui amb càrrecs)?

- Tot i que sense documentació no podem dir res, podria ser que, a nivell policial, no hi hagués cap indici per empresonar les dues persones que ara estan en llibertat amb càrrecs. D'altra banda,

però, això no vol dir, en cap cas, que sí que hi hagi indicis suficients per haver tancat les set persones que ara mateix són a la presó. Pel que diu la premsa, un dels elements que es fa servir per mostrar la perillositat de tot plegat és una reunió mantinguda, en principi, amb la germana de Puigdemont.

- Tenir una reunió no és un delicte.

- Encara que sembli kafkià, si aquest és un element per posar unes persones a la presó, jurídicament no s'hi escau: estem parlant d'una persona lliure, que no ha estat objecte d'investigació i, per tant, no entenem quina relació hi pot haver per fer-ho constar en una interlocutòria de presó.

- Tenen constància de si hi ha hagut vulneracions de drets als detinguts?

- Sí.

- I què pensen fer, en aquest sentit, paral·lelament a la instrucció del cas?

- El que farem, ho farem en el sí de la instrucció. De fet, en el recurs d'apel·lació contra la situació personal ja en fem esment, perquè entenem que totes aquestes irregularitats de vulneracions de drets tenen una relació directa amb el fet que s'hagi acordat o no presó preventiva. I també perquè el desenvolupament d'una instrucció no es pot fer quan hi ha hagut vulneracions de drets humans. Per tant, el que farem és, més enllà del recurs d'apel·lació contra la situació personal en què farem esment d'aquestes vulneracions, redactarem escrits demanant la nul·litat d'aquelles coses que sabem de forma directa perquè les hem viscut. Un cop s'aixequi el secret de sumari, segurament veurem si hi ha altres vulneracions, en el sentit que ja hi ha mitjans de comunicació que parlen que la investigació feia temps que s'estava duent a terme.

"El desenvolupament d'una instrucció no es pot fer quan hi ha hagut vulneracions de drets humans"

- Vostè què creu?

- S'haurà de veure com s'han fet totes aquestes coses i si realment era justificat o no. Sí que ens va alertar molt, en un primer moment, la nota que va fer la Guàrdia Civil el dia 23 de setembre al matí, on exposava que *potser buscarien indicis que podrien...,* tot en condicional. Molt poc jurídic. El document exposava que el cos havia estat duent a terme -desconeixem si sol o en col·laboració amb Mossos d'Esquadra- una investigació que denotava molt d'introspectivisme. I aquest caràcter introspectiu hauria d'estar totalment prohibit, en un estat suposadament de dret: el primer que s'ha de fer és tenir indicis per, després, començar una investigació.

- Això també deu incloure el registre, sense presència d'advocats, dels domicilis personals dels detinguts.

- Quan parlem de registres, hem de tenir en compte que hi ha diferents nivells de vulneració. La llei estableix que, quan es duu a terme, hi ha d'haver, obligatòriament, la persona investigada. En aquest cas, però, es dona un pressupòsit previ, que és que quan els agents van entrar a casa, a dos quarts de cinc de la matinada, d'una de les persones detingudes, aquesta no va poder avisar ni trucar ningú. No va ser fins a dos quarts de dotze del migdia que li fan la lectura de drets, un document que no ha estat exhibit i ni entregat a l'acusat, i això és un punt bàsic en els drets dels detinguts per poder valorar si es pot impugnar o no la seva detenció.

- I a vostè quan la van avisar?

- Un cop feta la lectura dels drets, a dos quarts d'una del migdia, aproximadament. Em van dir que ja havien acabat el registre i que s'enduien l'acusat a Madrid. Hem de tenir en compte que en el moment que es produeix una detenció, la llei exigeix que s'ha de comunicar el més aviat possible, i que un cop es fa la designa de l'advocat o advocada que portarà el cas, aquesta s'ha de poder entrevistar amb el detingut al cap de tres hores com a màxim. Ens trobem, doncs, que aquesta persona va estar privada de llibertat des de dos quarts de cinc de la matinada. Des de llavors i fins a dos quarts d'una del migdia, se li van vulnerar els drets.

- Amb els altres detinguts també va anar així?

- En el cas de les dues persones que van anar amb l'advocat d'ofici, tot i que no ho tinguem certificat de forma oficial perquè des del Col·legi d'Advocats de Sabadell no se'ns ho va voler facilitar, ni tan sols constaven com a detingudes. En el moment en què es fa una lectura de drets, si tu no designes un advocat particular, immediatament te n'han de designar un d'ofici. Tu no pots estar sense una representació professional. La detenció es produeix a Sabadell i Santa Perpètua, que són competència del Col·legi d'Advocats de Sabadell i, per tant, la Guàrdia Civil, en el moment de la lectura de drets, hauria d'haver comunicat la detenció. Però no es va comunicar fins que els acusats van arribar a Madrid, l'endemà.

"Les defenses recorrerem la presó i demanarem la llibertat sempre que puguem"

- Corren el risc, les set persones que ara estan a la presó, d'acabar com els presos polítics? Pot ser que estiguin tancats un o dos anys a l'espera de judici?

- Aquesta és una de les incògnites. El que s'hauria de fer primer de tot és aixecar el secret de sumari per poder veure i valorar tota la instrucció i el seu abast. En qualsevol cas, les defenses recorrerem la presó i demanarem la llibertat sempre que puguem. Òbviament, però, en el moment en què entres en un terreny de presó preventiva, tens el risc que te l'exhaureixin fins al màxim. I això sempre serà en base als suposats indicis que pugui haver-hi. Per exemple, agafant el bagatge antirepressiu que tenim, amb els casos Piñata i Pandora hi havia persones que van esgotar el termini i després, la pròpia Audiència Nacional, amb una resolució molt dura contra els Mossos d'Esquadra, va dir que no s'havia fet la investigació adequadament i que mai no havia existit cap organització terrorista.

- Pot passar de tot, doncs.

- Estem en un moment en què es parla de rebel·lió sense que hi hagi violència ni armes, i es parla de terrorisme sense que hi hagi actes terroristes. I això ens preocupa, perquè hi ha mitjans de comunicació i polítics que entren en aquest joc; que parlen de violència quan no ha existit mai. I la violència s'ha d'analitzar, no per l'acte en sí sinó pels elements que l'envolten.

- A què atribueix aquesta mena d'actuació? Per atemorir? Busca violentar?

- Crec que això ningú ho sap del cert. El que sí que penso és que el moment no és innocu: estem a les portes d'una sentència i l'estat espanyol està molt nerviós per veure quina serà la reacció. Quan s'emet una nota d'aquest calibre, amb un caràcter tan introspectiu i que no denota que hi hagi proves, el que es busca és el moment. I el moment és veure com es reacciona i buscar que la ciutadania tingui por de mobilitzar-se per les possibles conseqüències dolentes que pot tenir fer-ho. Penso que de moment s'està donant un exemple molt digne: la gent no es creu els relats que

fa la Guàrdia Civil, i tampoc té por, al contrari; surt, encara amb més força, al carrer. De fet, és l'única manera que tenim, com a societat, els Països Catalans, per fer front a la repressió.

- Estem en ple procés electoral. Pedro Sánchez va amenaçar amb el 155 per agafar més vots de la dreta. A nivell espanyol, la situació, lluny de suavitzar-se o de caminar cap a una certa integració, cada cop s'està radicalitzant més...

- Sí i no. En la teoria del xoc, tu pots intentar anar fent que la gent vagi normalitzant coses i entri en dinàmiques de criminalització. Però al final, quan apliques això massa sovint, és impermeabilitzar la societat. Des d'aquí crec que ens costa molt entendre la reacció de l'estat espanyol, també perquè hem vist com gent que en principi abanderava la lluita pels drets dels pobles, ha tingut silencis preocupants i gairebé denunciables. El problema és el que suposen els mitjans de comunicació en sí: al llarg de tots aquests dies han passat de dir que havien trobat goma-2 a dir que potser haurien trobat elements per fabricar goma-2, per posar un exemple. Les informacions són contradictòries. I crec que això la gent ho percep. A Madrid hi havia gent que deia que el relat no calava.

" Les informacions són contradictòries. I crec que això la gent ho percep. A Madrid hi havia gent que deia que el relat no calava"

- Creu que el procés es pot allargar anant a buscar una vinculació amb el terrorisme de Torra i Puigdemont?

- Aquí cal tenir en compte un antecedent. El 10 d'abril del 2018, quan ens vam llevar amb la detenció de diverses persones, per part dels Mossos d'Esquadra, acusades d'haver participat a l'entrada a la Ciutadella, ens llevàvem també amb l'operació antiterrorista de la Guàrdia Civil a Viladecans i a Esplugues. Si l'Adri no hagués marxat a Bèlgica, acusat de terrorisme, el resultat hagués estat el mateix? S'hagués tret la competència de l'Audiència Nacional o l'haguessin mantingut? Atribueixen terrorisme, però de quines accions parlen? Hi ha un acord dintre de la UE de començar a definir conceptes conjunts a l'hora de parlar d'alguns tipus delictius. Crec que segurament si s'aixequés el secret de sumari i estiguéssim dintre d'aquest barem, l'extradició no seria tan automàtica.